

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนเป็นแนวทางที่จะช่วยให้การวิจัยมีความชัดเจนขึ้น โดยแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับการอ่าน
 - 1.1 ความหมายการอ่าน
 - 1.2 ความเข้าใจในการอ่าน
 - 1.3 ระดับความเข้าใจในการอ่าน
2. เอกสารเกี่ยวกับการสอนอ่าน
 - 2.1 องค์ประกอบที่ควรคำนึงในการสอนอ่าน
 - 2.2 กระบวนการในการสอนอ่าน
 - 2.3 การอ่านที่ชี้แนะผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์คอส
 - 3.1 ความเป็นมาของวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์คอส
 - 3.2 จิตวิทยาเกี่ยวกับการคิดที่สัมพันธ์กับการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์คอส
 - 3.3 หลักการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์คอส
 - 3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในการอ่าน

เอกสารเกี่ยวกับการอ่าน

ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษาของไทยหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

โกชัย สาริกบุตร (2521, หน้า 16) และอัญชลี แจ่มเจริญ (2526, หน้า 82) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้คล้ายคลึงกันว่า การอ่านเป็นการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผล ตลอดจนพิจารณาความคิดที่ได้รับไปใช้ประโยชน์

บันลือ พฤษะวัน (2521, หน้า 80) สนิท ตั้งทวี (2528, หน้า 11) และสุขุม เฉลยทรัพย์ (2530, หน้า 27) มีความเห็นตรงกันว่า การอ่านหมายถึง กระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ออกมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผลแล้วนำความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ผู้อ่านจะเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านได้เพียงใดขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นพื้นฐาน

สุณีย์ สินธุเวช (2523, หน้า 140) ให้ความหมายว่า การอ่านหมายถึง การเก็บใจความหรือถ่ายทอดตัวหนังสือออกเป็นความคิด ความรู้ ความเข้าใจ หรือการอ่านเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ส่งสารคือผู้เขียนกับผู้รับสารคือผู้อ่าน และจะต้องเป็นความสัมพันธ์ของการสื่อสารที่ดี กล่าวคือ ผู้อ่านเกิดความเข้าใจและการรับรู้จากผู้เขียนและเข้าใจด้วยว่าผู้เขียนนั้นให้สาระอะไรแก่ผู้อ่าน

นราวัลย์ พูลพิพัฒน์ (2529, หน้า 84) และศรีวิไล ดอกจันทร์ (2529, หน้า 124-127) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้คล้ายคลึงกันว่าเป็นกระบวนการรับรู้และเข้าใจความหมายจากถ้อยคำที่ตีพิมพ์อยู่ในสิ่งพิมพ์หรือหนังสือที่อ่าน รวมทั้งการรับรู้เครื่องหมายสื่อสารต่าง ๆ ซึ่งเป็นการรับรู้ที่ผู้เขียนคิดอะไร ความสำเร็จในการอ่านขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลัก คือ ความรู้ ภูมิหลัง โลกทัศน์ และทัศนคติของผู้อ่านที่มีต่อการอ่าน

ปรีชา หิรัญประดิษฐ์ (2530, หน้า 60) การอ่านหมายถึง การรับรู้ความหมายของสารจากลายลักษณ์อักษร การแปลตัวอักษรออกมาเป็นเสียงและความหมาย ผู้อ่านต้องเข้าใจและรับรู้ความหมายของสิ่งที่ได้อ่าน

กิตติวดี บุญเชื้อ (2536, หน้า 77) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะภาครับอันนำไปสู่ความคิด เช่นเดียวกับการฟัง การอ่านเป็นเสมือนกุญแจพิเศษที่ไขไปสู่ความกระจ่างในปัญหานานาประการ

นอกจากนี้นักการศึกษาชาวต่างประเทศก็ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับความหมายของการอ่านไว้หลายท่านดังนี้

Edgar Dale (อ้างใน สุขุม เฉลยทรัพย์, 2530, หน้า 1) ได้ให้คำนิยามว่า การอ่านหมายถึง กระบวนการค้นหาความหมายจากสิ่งพิมพ์ เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้อ่าน การอ่านไม่ได้ หมายความว่าเฉพาะการมองผ่านแต่ละประโยคหรือแต่ละย่อหน้าเท่านั้น แต่ผู้อ่านต้องเข้าใจความคิดเรื่อง นั้น ๆ ด้วย

Hildreth (1959, p. 2) การอ่านหมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการตีความสัญลักษณ์ที่ รับรู้โดยผ่านอวัยวะรับรู้สัมผัส การตีความข้อเขียนเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้เพื่อจะให้ได้อะไรซึ่ง ความหมายในเนื้อหานั้น

Clifford L. Bush & Mildred H. Heubner (อ้างใน นพรัตน์ สรวยสุวรรณ, 2527, หน้า 21) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการคิด โดยผู้อ่านเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน โดยการนำสัญลักษณ์ ที่อ่านไปสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมของตน ทำให้เกิดมโนภาพขึ้นในใจ ดังนั้นการอ่านจึงเป็น กระบวนการที่มีพฤติกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การแปลความหมายของสิ่งที่อ่าน การมีปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน การมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน รวมทั้งการจัดระเบียบความคิด

Widdowson (1979, p. 174) การอ่านคือการมีปฏิกิริยาโต้ตอบระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยผู้เขียนพยายามจะถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ ไปยังผู้อ่านซึ่งพยายามจะรับรู้ด้วย การใช้ความสามารถของตนในการถอดข้อความจากตัวอักษรมาเป็นความหมาย

Harris & Smith (1980, p. 23) การอ่านเป็นกระบวนการของหน่วยความหมาย ไม่ใช่การ ถอดความหมายจากเสียงแบบคำต่อคำ ผู้อ่านจะเดาข้อความที่อ่านบนพื้นฐานของประสบการณ์ของตน โดยการตีความสัญลักษณ์และเชื่อมโยงความหมายที่เหมาะสมกับสัญลักษณ์เหล่านั้น

Dechant (1982, p. 25) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมอง นอกจากการรับรู้ ความหมายตัวอักษรแล้ว ผู้อ่านต้องมีความเข้าใจเรื่องที่อ่าน การอ่านจึงเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้อ่าน เกิดมโนทัศน์และปฏิกิริยาโต้ตอบกับความหมาย คำ ประโยค ย่อหน้า และเข้าใจความหมายคำใน บริบทต่าง ๆ ได้โดยตลอด

จากการให้ความหมายของนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า การอ่านเป็นปฏิสัมพันธ์ของภาษากับความคิดระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านซึ่งต้องอาศัยทักษะหลายประการ ในการถอดความหมายจากสัญลักษณ์ ความสามารถและประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน เพื่อค้นหา ความหมายในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการแสดงออกจากตัวอักษรหรือข้อเขียนนั้น

ความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านถือว่าเป็นหัวใจหลักของการอ่าน นักการศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายของความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

สมร เจนจิระ (ม.ป.ป., หน้า 7/1-7/4) ได้กล่าวถึงความหมายของความเข้าใจในการอ่านว่า คือความสามารถของผู้อ่านที่จะใช้ความคิดติดตามข้อความที่ผู้เขียนเขียนไว้ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจภาษาของผู้เขียนเข้าถึงจุดประสงค์ของผู้เขียน และตีความหมายให้ตรงกับความต้องการของผู้เขียน รัฐภูมิหลังของผู้เขียน ส่วนผู้อ่านจะเข้าใจได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความรู้ วย ประสบการณ์ และจินตนาการของผู้อ่านที่มีเท่าเทียมกับผู้เขียนหรือไม่นั่นเอง

ชวาล แพรัตกุล (2520, หน้า 134) ได้ให้ความหมายของความเข้าใจในการอ่านว่า เป็นความสามารถในการผสมแล้วขยายความรู้ความจำให้ได้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล

อิสรา สารงาม (2529, หน้า 109) และสมุทร เช่นเขาวนิช (2530, หน้า 92) ได้ให้ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ใกล้เคียงกันว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นการแปลความของสัญลักษณ์หรือตัวอักษรที่ใช้แทนคำพูดหรือนัยหนึ่งก็คือเป็นความสามารถที่ผู้อ่านจะอนุมานข้อสนเทศหรือความหมายอันพึงประสงค์จากสิ่งที่ได้อ่านอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และที่สำคัญคือผู้อ่านต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของตนเองในการตีความสิ่งที่อ่านเพื่อให้เข้าใจในสิ่งที่อ่านและเข้าใจจุดประสงค์ในการเขียนของผู้เขียนอีกด้วย

Carrell (1984, p. 87) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านคือความเข้าใจประโยคหรืออนุเจตเข้าใจรูปแบบหรือกลวิธีการจัดเรียบเรียงเรื่องตลอดจนเข้าใจโครงสร้างของงานเขียนนั้น ๆ

นอกจากนี้นักทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม (Schema) สุโขทัยธรรมาธิราช (2534, หน้า 169) ให้ความหมายของความเข้าใจในการอ่านว่า เป็นความสามารถในการตีความขึ้นอยู่กับพื้นความรู้เดิมของผู้อ่าน ซึ่งจะมีมากน้อยไม่เท่ากัน นักทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิมเชื่อว่าทุกเรื่องที่ผู้อ่านและรับเข้าไปในสมองจะต้องไปรวมกับโครงสร้างความรู้พื้นฐานที่มีอยู่แล้ว และลักษณะของโครงสร้างความรู้พื้นฐานจะต้องสอดคล้องกับเรื่องราวใหม่ที่ผู้อ่านรับเข้าไป จึงเกิดความเข้าใจขึ้นได้

จากที่กล่าวมา พอสรุปความหมายของความเข้าใจในการอ่านได้ว่า เป็นความสามารถในการแปลความ ตีความ ขยายความ จับใจความ เข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียน ตลอดจนสามารถประเมินค่าลงความเห็นตัดสินวินิจฉัยในเรื่องที่อ่านได้ การที่ผู้อ่านจะมีความสามารถถึงระดับความเข้าใจในการอ่านนั้นจะต้องมีองค์ประกอบหลาย ๆ ประการด้วยกัน ตามความเห็นของ Bond & Tinker (1957,

p. 235) กล่าวว่าครูที่ทำหน้าที่สอนการอ่านนั้น ควรทำความเข้าใจเสียก่อนว่าองค์ประกอบพื้นฐานของการอ่านที่สำคัญมีอะไรบ้างจะได้จัดกิจกรรมฝึกผู้เรียนของตนได้ถูกต้อง ความสามารถในการอ่านตามความคิดของ Bond & Tinker จะต้องอาศัยพื้นฐานความเข้าใจในด้านต่อไปนี้คือ

1. การเข้าใจความหมายของคำ (Word meaning) การเข้าใจความหมายของคำถือว่าเป็นทักษะพื้นฐานของการอ่าน ถ้าผู้เรียนรู้ความหมายของคำไม่เพียงพอ ผู้เรียนจะไม่สามารถเข้าใจประโยค อนุเจต และไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านได้
2. การเข้าใจความหมายของกลุ่มคำ (Thought Units) ผู้เรียนจะเข้าใจความหมายของกลุ่มคำได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนรู้จักอ่านเป็นกลุ่มคำ การอ่านทีละคำจะไม่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้
3. การเข้าใจประโยค (Sentence Comprehension) นอกจากผู้เรียนจะเข้าใจความหมายเป็นรายคำ เป็นกลุ่มคำแล้ว ผู้เรียนจะต้องมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคำในประโยคด้วย สำหรับผู้เรียนที่ไม่เข้าใจความสัมพันธ์ดังกล่าวจะทำให้ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน
4. การเข้าใจอนุเจต (Paragraph Comprehension) ผู้เรียนจะเข้าใจอนุเจตได้ ก็ต่อเมื่อมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างประโยคในอนุเจต การทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยคนั้นค่อนข้างยากแต่ถ้าผู้เรียนขาดความสามารถด้านนี้แล้ว ผู้เรียนจะไม่เข้าใจ เรื่องที่อ่านได้
5. ความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างอนุเจต (Comprehension of Larger Units) ผู้เรียนจะสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องที่ยาวขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนสามารถจัดลำดับความคิดของเรื่องที่อ่านได้ และจะต้องมองเห็นความสัมพันธ์ของอนุเจตด้วย

ชาวล แพร์ตกุล (2520, หน้า 134) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้อ่านที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านไว้ 4 ประการ คือ

1. รู้ความหมายและรายละเอียดย่อย ๆ ของเรื่องนั้นมาก่อนแล้ว
 2. รู้ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างชั้นความรู้ย่อย ๆ เหล่านั้น
 3. สามารถอธิบายสิ่งเหล่านั้นได้ด้วยภาษาของตนเอง
 4. เมื่อพบสิ่งใดมีสภาพทำนองเดียวกันกับที่เคยเรียนรู้มาแล้วก็สามารถตอบและอธิบายได้
- สอดคล้องกับความเห็นของ Burton (1956, p. 321) เกี่ยวกับเรื่องความเข้าใจในการอ่าน ต้องอาศัยความสามารถหลายด้านประกอบกันด้วย คือ

1. การเข้าใจความหมายของศัพท์
2. การเรียงลำดับความ
3. จับความคิดสำคัญได้

4. การสังเกตความสัมพันธ์ของข้อความที่อื่น

5. แยกประเภทได้และคาดการณ์ล่วงหน้าได้

จะเห็นได้ว่าความเข้าใจในการอ่านจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำ ประโยค อนุเจตในเนื้อเรื่องที่อ่าน ตลอดจนประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นพื้นฐาน

ระดับความเข้าใจในการอ่าน

เพ็ญศรี รังสียากุล (2528, หน้า 123) ได้แบ่งความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ความเข้าใจตามตัวอักษร หมายถึง การที่ผู้อ่านมีความเข้าใจตามตัวอักษรที่ปรากฏอยู่ในแต่ละบรรทัดเป็นความเข้าใจถึงคำพูดที่ผู้เขียนใช้นั่นเอง
2. ความเข้าใจที่เกิดจากการตีความหมาย หมายถึง การที่ผู้อ่านอ่านแล้วเข้าใจว่าผู้เขียนหมายถึงสิ่งใด
3. ความเข้าใจที่จะนำไปสู่การสรุป เป็นความเข้าใจที่เกิดขึ้นภายหลังการอ่านเรื่องราวทั้งหมดแล้วนำสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านมารวบรวมเป็นบทสรุป

ชวาล แพร่ตกุล (2520, หน้า 135) ได้แบ่งลักษณะของความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้คือ

1. การแปลความหมาย คือสามารถแปลความหมายของสิ่งต่าง ๆ ได้ โดยแปลตามลักษณะและนัยของเรื่องราวซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้อง ใช้ได้สำหรับเรื่องนั้นโดยเฉพาะ
2. การตีความ คือสามารถจับความสัมพันธ์ระหว่างชิ้นส่วนย่อย ๆ ของเรื่องนั้นจนสามารถนำมากล่าวแบบนัยหนึ่งได้
3. การขยายความ คือสามารถขยายความหมายและนัยของเรื่องนั้นให้กว้างไกลไปจากสภาพข้อเท็จจริงเดิมได้

ศุภวรรณ เล็กวิไล (2526, หน้า 10) และนพรัตน์ สรวยสุวรรณ (2527, หน้า 23) ได้อ้างแนวคิดของ Burmeister (1974) ว่าได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านไว้ 7 ระดับ คือ

1. ระดับความจำ หมายถึง การจำในสิ่งที่ผู้เขียนบอกไว้ เช่น ชื่อบุคคล คำจำกัดความ ข้อเท็จจริง รายละเอียดในเรื่องที่อ่าน
2. ระดับการแปลความ หมายถึง การเอาเรื่องราวข้อความที่อ่านไปแปลเป็นเรื่องใหม่
3. ระดับการตีความ หมายถึง การมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เขียนไม่ได้ระบุไว้

4. ระดับการประยุกต์ใช้ เป็นความสามารถที่ผู้อ่านเข้าใจหลักการ และนำไปประยุกต์ใช้ได้สำเร็จ

5. ระดับการวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแบ่งแยกตรวจสอบตราแต่ละส่วนที่ประกอบกันเข้าเป็นส่วนใหญ่ได้ เช่น แยกแยกบทประพันธ์ ตรวจสอบการให้เหตุผลผิด ๆ และลงความเห็นในสิ่งที่อ่าน

6. ระดับการสังเคราะห์ หมายถึง การนำความคิดเห็นจากแหล่งต่าง ๆ มาเรียบเรียงใหม่

7. ระดับการประเมินผล หมายถึง การวางกฎเกณฑ์โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมเป็นเกณฑ์ในการตัดสินข้อมูลที่ได้อ่านว่าเท็จจริงหรือไม่

Dallman (อ้างใน เขาวรีย์ ประเสริฐศักดิ์, 2534, หน้า 1-3) กล่าวว่า ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้อ่าน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. การอ่านในระดับหาข้อเท็จจริง (Factual Level) การอ่านในระดับนี้เน้นให้เข้าใจเนื้อหาที่ผู้เขียนระบุไว้ในข้อความหรือย่อหน้านั้น ๆ

2. การอ่านในระดับตีความ (Reading on the Interpretative or Inferential Level) ผู้อ่านต้องสามารถตีความในสิ่งที่อ่านได้ โดยที่ข้อมูลนั้นอาจไม่ได้ระบุตรง ๆ ในเนื้อหา

3. การอ่านในระดับประเมินผล (Reading on the Evaluative Level) ผู้อ่านต้องสามารถวิเคราะห์ได้ว่าข้อมูลหรือเนื้อหาสาระที่อ่านนั้นมีความถูกต้องหรือไม่ ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์และความรู้ที่ได้สั่งสมมาเป็นส่วนสำคัญ

ส่วน Harris & Sipay (1963, p. 318) ได้แบ่งระดับความเข้าใจออกเป็น 4 ระดับ คือ

1. ระดับความเข้าใจความหมายตามตัวอักษร (Literal Comprehension)

2. ระดับความเข้าใจขั้นตีความ (Interpretation)

3. ระดับความเข้าใจขั้นวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical reading)

4. ระดับความเข้าใจขั้นริเริ่มสร้างสรรค์ (Creative reading)

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า ความเข้าใจในการอ่านมีหลายระดับขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ในการอ่าน ความสามารถในการอ่าน แปลความ ตีความ ขยายความและสรุปความ เป็นความเข้าใจในการอ่านระดับกลาง ซึ่งจะเป็พื้นฐานของความเข้าใจในการอ่านระดับสูง คือ ระดับนำไปใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลต่อไป การที่จะสอนให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในระดับใดนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงความพร้อมและความสนใจของผู้เรียน ตลอดจนความยากง่ายของเนื้อหาและปัจจัยอื่นเข้ามา

ประกอบ สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเฉพาะความสามารถในการอ่านระดับแปลความ ตีความ ขยายความ จับใจความสำคัญและสรุปความเท่านั้น

เอกสารเกี่ยวกับการสอนอ่าน

องค์ประกอบที่ควรคำนึงในการสอนอ่าน

Harris & Sipay (1963, pp. 15-18) มีความคิดว่าการสอนอ่านที่จะประสบผลสำเร็งนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ

1. องค์ประกอบทางปัญญา (Cognitive Factors) ซึ่งได้แก่ สถิติปัญญาของผู้เรียนเอง และอื่น ๆ คือ แรงจูงใจ คุณภาพของบทเรียน เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และอื่น ๆ
2. องค์ประกอบทางกาย-สรีระ (Physical and Physiological Factors) แม้ว่าความบกพร่องหรือความพิการทางกายจะไม่ใช่ว่าเป็นข้ออุปสรรคต่อการอ่านโดยตรงก็ตาม แต่ก็ทำให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาการอ่านของผู้เรียนได้เช่นกัน เช่น ผู้เรียนอาจไม่สามารถแยกเสียงที่คล้ายกันทำให้เกิดความเข้าใจผิดในการอ่านได้
3. องค์ประกอบทางสังคม-วัฒนธรรม (Social and Cultural Factors) สภาพแวดล้อมตัวผู้อ่านก็มีความสำคัญไม่น้อย ถ้าผู้คนแวดล้อมตัวผู้อ่าน เช่น ถ้าคนในบ้านมีนิสัยรักการอ่านก็จะช่วยให้ผู้อ่านมีนิสัยรักการอ่านด้วย นอกจากนี้ยังหมายถึงสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น การได้ดูรายการโทรทัศน์ทางการศึกษาดี ๆ การไปทัศนศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมสังคมอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ จะทำให้มีประสบการณ์ความคิดที่ดี ช่วยกระตุ้นความสนใจให้อยากรู้สิ่งอื่นเพิ่มขึ้น นับได้ว่าสังคมที่ล้อมรอบตัวผู้เรียนก็มีความสำคัญในการเสริมสร้างและพัฒนาทักษะทางภาษา
4. ความพร้อมของผู้เรียนก็เป็นเรื่องที่สำคัญมาก เช่น ผู้เรียนมีความสนใจที่จะอ่านมากน้อยเพียงใด วุฒิภาวะของผู้เรียนอยู่ในระดับใด เพื่อที่ว่าครูผู้สอนจะได้หาทางช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

ในเรื่ององค์ประกอบที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่าน Harris & Sipay กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีส่วนสำคัญอย่างมากก็คือ สถิติปัญญาโดยทั่วไปซึ่งหมายถึงความสามารถในการคิด ความสามารถในการหาเหตุผล การแก้ปัญหา และส่วนที่สำคัญรองลงมาคือความสามารถของผู้อ่านในด้านคำศัพท์ ความสามารถในการแปลรหัส เช่น ความหมาย ตัวชี้แนะ ความสามารถ ในการรวมความหมายเพื่อ

ก่อให้เกิดความเข้าใจ ความสามารถทางโครงสร้างภาษา ทั้งนี้รวมทั้งวุฒิภาวะ พื้นฐานและประสบการณ์เดิมความสนใจ และลักษณะนิสัยในการเรียนของผู้เรียนด้วย

การสอนอ่านโดยใช้แนวการสอนแบบบูรณาการของเมอร์คอซจะเน้นให้ผู้เรียนคิดหาคำตอบในระหว่างที่อ่าน โดยการที่ครูจะจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดของตนเองผสมผสานกับความรู้เดิมที่มีอยู่ และนำประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับมาใช้ในการอ่านหาเหตุผล เพื่อที่จะแก้ปัญหา หรืออีกนัยหนึ่งคือ เพื่อค้นหาคำตอบที่มีในเนื้อเรื่องซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของ Harris & Sipay ในด้านที่เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดหาเหตุผลเพื่อแก้ปัญหา เพื่อหาคำตอบ ซึ่งจะมีผลทำให้การอ่านนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กระบวนการในการสอนอ่าน

บันลือ พุกกะวัน (2533, หน้า 106-111) ได้กล่าวถึงกระบวนการและขั้นตอนในการสอนอ่าน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ขั้นเตรียม คือ การเร้าความสนใจให้เด็กสังเกต ครูพยายามชักชวนสนทนา ฝึกให้อ่านสัญลักษณ์ จำรูปคำ
2. ขั้นชักจูงหรือแนะนำการอ่าน โดยชักจูงให้เป็นความสำคัญของการอ่าน ชี้ให้เห็นโทษของการไม่อ่าน

3. ขั้นอ่าน

4. ขั้นเปรียบเทียบและพินิจตัวอักษร

5. ขั้นสร้างความเข้าใจในการอ่าน

6. ขั้นการแจกลูกหรือแจกคำ

7. ขั้นฝึกใช้คำที่อ่าน

8. ขั้นการนำบัตรคำไปเทียบคำในหนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบเพื่อฝึกอ่านเอง

Harris & Sipay (1963, pp.19-20) กล่าวว่า กระบวนการสอนอ่าน จะประกอบด้วย

1. การสัมผัสด้วยตา เริ่มที่ตาทั้งสองกระทบสัญลักษณ์และตัวอักษรนำไปสู่ระบบสมอง สมองจะทำหน้าที่วินิจฉัยต่อไปว่าเห็นอะไร

2. การรับรู้ เป็นการตีความโดยอาศัยความคิดรวบยอด

3. การทำความเข้าใจ กระบวนการนี้ต้องอาศัยความรู้เรื่องโครงสร้างของประโยค ความหมายของประโยคจากกลุ่มคำที่พบเห็นและทราบว่าคำนั้นหมายถึงอะไร เป็นอย่างไร มีบทบาทอะไร

4. การตอบสนอง เมื่อเข้าใจแล้วก็ตอบสนอง ซึ่งอาจเป็นทางกายหรืออารมณ์

Goodman (1982, pp. 16-19) กล่าวว่า กระบวนการสอนอ่านมี 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ คือ

1. การจำได้-ระลึกได้ เป็นขั้นที่สมองระลึกและจำอักษรได้ เป็นการมองเห็นคำ แล้วจำได้ว่าคำคำนั้นเขียนแทนคำพูดว่าอะไร และการอ่านจะเริ่มขึ้นตามที่คิดหรือจากการมองเห็นภาพ

2. การคาดคะเน คือ การคาดคะเนล่วงหน้าว่าเรื่องที่คนอ่านนั้นจะดำเนินไปในลักษณะใด

3. การหาข้อมูลมายืนยัน เป็นการอ่านเพื่อหาเหตุผลและข้อมูลมาสนับสนุน การคาดเดาเหตุการณ์ในเรื่อง

4. การแก้ไข เมื่อข้อมูลที่ได้ไม่ตรงกับสิ่งที่คาดไว้ ผู้อ่านก็จะปรับความคิดใหม่ให้ถูกต้อง

5. การสิ้นสุดการอ่าน จะเกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านได้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่านทั้งหมดแล้วและสามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านได้

การอ่านตามความคิดของ Goodman เป็นเกมการเดาทางจิตวิทยาภาษาศาสตร์อย่างหนึ่ง (Psycholing Guessing Game) กล่าวคือ เริ่มจากผู้อ่านรับสัญญาณ (Signal) ไปสู่ตัวอย่าง (Samples) จากนั้นก็ใช้ข้อมูลที่มีอยู่คาดเดาเหตุการณ์พร้อมกับหาข้อยืนยันหรือแก้ไขเพื่อปรับความคิดให้ถูกต้อง

แนวการสอนแบบบูรณาการของเมอร์คอกซ์ก็มีลักษณะคล้ายเกมคือนักเรียนมีการอภิปรายเกี่ยวกับคำถามนำก่อนการอ่าน ซึ่งก็คือการเดาว่าเรื่องที่อ่านจะเกี่ยวกับอะไร ดำเนินเรื่องในลักษณะใด เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องนักเรียนก็จะพยายามหาคำตอบให้กับคำถามนำเหล่านั้น ซึ่งถ้าคำตอบผิดจากที่คาดไว้ก็จะมีการปรับความคิดใหม่ มีการหาข้อมูลมายืนยันคำตอบที่ถูกต้องนั้น ครูและนักเรียนจะช่วยกันตรวจสอบคำตอบที่ถูกต้องของคำถามย่อยหลังจากนักเรียนอ่านเนื้อเรื่องเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านอย่างถูกต้องและตรงกัน และสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในกิจกรรมอื่น เช่น เติมข้อความหรือต่อชิ้นส่วนเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

การสอนอ่านโดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centered)

ตามแนวการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนนั้น หน้าที่และบทบาทของครูจะต้องเปลี่ยนไปจากเดิม นั่นคือครูผู้สอนจะมีหน้าที่จัดเตรียมกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนไว้ล่วงหน้า อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนต้องมีขั้นตอนและคำแนะนำที่ชัดเจน เพราะผู้ที่ต้องดำเนินกิจกรรมก็คือ

ตัวผู้เรียนเอง ผู้สอนมีหน้าที่คอยให้คำแนะนำเมื่อการทำกิจกรรมของผู้เรียนมีปัญหา หรือบางขั้นตอน ผู้สอนอาจร่วมทำกิจกรรมด้วย แต่ไม่ใช่จัดการทำกิจกรรมทั้งหมดเสียเอง ครูผู้สอนจะต้องหาทางสร้างประสบการณ์และให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน ผู้เรียนจึงเป็นผู้ทำกิจกรรมโดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำที่ดี และหากจะวัดความสำเร็จของผู้เรียนก็วัดได้จากผลของกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำนั่นเอง

ในเรื่องนี้ Stevick (อ้างใน เบญจมาศ โกมลไสย, 2537, หน้า 26) ได้กล่าวว่า การเรียนทุกอย่างควรให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีประสบการณ์ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผลการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายและตรงความต้องการของผู้เรียน ที่สำคัญคือ ครูผู้สอนต้องลดบทบาทลงให้มากที่สุด โดยมีหน้าที่จัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน สร้างบรรยากาศที่น่าเรียน ให้คำแนะนำเฉพาะเมื่อนักเรียนต้องการ พยายามทำให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยและเชื่อมั่นในตนเอง โดยมีครูคอยให้กำลังใจและเป็นที่ปรึกษา

ในการจัดกิจกรรมการเรียนแบบนี้ Nelson (1984, pp. 2-5) ก็ได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมว่า ควรจะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกบทเรียน แล้วให้เวลาและโอกาสแก่ผู้เรียนที่จะได้อ่านและทำความเข้าใจบทเรียนนั้น ๆ ด้วยตนเองจะโดยวิธีใดก็ได้ แล้วนำสิ่งที่ผู้เรียนแต่ละคนได้จากการอ่านมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน

เพ็ญสุข ภูตระกูล (2526, หน้า 9-14) ได้เสนอแนะว่า ลักษณะการเรียนแบบนี้ควรแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้นักเรียนยังได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยใช้ข้อมูลที่อ่านแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นอีกด้วย

ความหมายของการสอนอ่านโดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลางนี้สอดคล้องกับการสอนแบบบูรณาการของเมอร์คอกซ์ที่ยึดตัวผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน กล่าวคือนักเรียนต้องดำเนินกิจกรรมการเรียนเองทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นกระทำเป็นคู่ เป็นกลุ่มหรือเดี่ยวก็ตาม ทั้งนี้จะมีครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนมีปัญหา จึงทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยแนวการสอนแบบนี้มีลักษณะที่เชื่อมั่นในตนเอง มีการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ เมื่อต้องทำงานกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนรับรู้ถึงความสามารถของตนเอง และยังมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการอ่านกับคนอื่น ๆ อีกด้วย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์คอก

ความเป็นมาของวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์คอก

ศาสตราจารย์ จอร์จ เอส เมอร์คอก (George S. Murdoch, 1986) เป็นอาจารย์สอนภาษาอังกฤษที่มหาวิทยาลัยคูเวต (Kuwait University) ได้คิดค้นแนวการสอนอ่านแบบใหม่เพื่อแก้ปัญหาการสอนอ่านให้กับนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีโอกาสน้อยในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะอ่าน แนวการสอนอ่านแบบใหม่นี้เป็นแนวการสอนอ่านที่รวมเอาทักษะต่าง ๆ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนให้ผสมผสานกัน เพราะเมอร์คอกคิดว่า การแยกทักษะใดทักษะหนึ่งออกจากกันไม่ได้ช่วยในการพัฒนาการใช้ภาษาของผู้เรียนเลย โดยเขากล่าวว่าการสอนของครูเท่าที่ผ่านมามีส่วนใหญ่มักจะแยกทักษะแต่ละทักษะออกจากกันโดยเด็ดขาด ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเสียดายมาก เพราะการกระทำอย่างนั้นไม่ถือว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้รอบรู้ทางภาษาเลย และวัสดุการเรียนต่าง ๆ ที่ให้ผู้เรียนในปัจจุบันนี้ ส่วนใหญ่จะเห็นว่าพยายามแยกทักษะต่าง ๆ ออกจากกันอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ผิด ทักษะต่าง ๆ ปกติเกี่ยวพันกันเสมอ ในการสอนแต่ละครั้งควรมีทักษะทั้งสี่ประกอบกันไป โดยอาจจะเน้นที่ทักษะใดทักษะหนึ่งเป็นหลักขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ในการสอน

นอกจากนี้เมอร์คอกยังแสดงความเห็นว่าการสอนอ่านแล้วให้เด็กทำแบบฝึกหัดแบบเลือกตอบหรือถูกผิดนั้นไม่ใช่วิธีฝึกอ่านที่ดี ผู้เรียนจะไม่ได้รับการพัฒนาทักษะอย่างอื่นเลย และบางครั้งอาจจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสน แบบฝึกหัดที่ดีในความคิดของเมอร์คอกควรเป็นแบบฝึกหัดที่ผู้เรียนต้องใช้ความคิดแล้วเขียนออกมาโดยใช้ถ้อยคำหรือสำนวนเป็นของตนเองเท่ากับเป็นการฝึกการคิดซึ่งเป็นวิธีที่จะช่วยทำให้ผู้เรียนอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการอ่านก็คือกระบวนการทางความคิดที่ผู้อ่านพยายามที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของสิ่งที่ผู้เขียนเขียนไว้ ทั้งนี้ต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเข้าประกอบการฝึกให้ผู้เรียนใช้ความคิด ในการอ่านนี้จึงเป็นที่มาของวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์คอกที่บูรณาการทักษะต่าง ๆ ทางภาษาเข้าด้วยกัน (A More Integrated Approach to the Teaching of Reading)

จิตวิทยาที่เกี่ยวกับภาษาและความคิดที่สัมพันธ์กับการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์คอกซ์ เนื่องจากการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์คอกซ์นี้เป็นการสอนอ่านเพื่อการสื่อสารซึ่ง การเรียนการสอนถือว่าเป็นกระบวนการคิดทางภาษาแบบหนึ่ง ดังนั้นจึงขอกล่าวถึงจิตวิทยาที่เกี่ยวกับ ภาษาและการคิดไว้ดังนี้

ภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Psycholinguistics)

ภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาเป็นศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นมาจากศาสตร์สองสาขา คือ จิตวิทยาการเรียนรู้ (cognitive psychology) และภาษาศาสตร์ (linguistics) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการคิด กับภาษา โดยอธิบายว่าการอ่านมีพื้นฐานมาจากความรู้ ความเข้าใจที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์กันระหว่าง ภาษาศาสตร์และจิตวิทยาการเรียนรู้ การอ่านจึงเป็นทักษะการประมวลผลข้อมูล (information processing) ที่มีความสลับซับซ้อน ผู้อ่านต้องเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการคิดที่จะกระทำสิ่ง ต่าง ๆ เป็นผู้ที่มีใจกว้างแพน ตัดสินใจ และนำทักษะ พร้อมทั้งกลวิธีต่าง ๆ มาช่วยในการอ่านเพื่อให้เกิด ความเข้าใจ ซึ่ง Goodman (อ้างใน เยี่ยมจิต บุรณ์โกคา, 2533, หน้า 27) นักภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาได้ เสนอแนวคิดว่าการอ่านเป็นกระบวนการเลือกสรรที่ต้องการ โดยพิจารณาจากข้อมูลที่มีอยู่ในบทอ่าน แล้วนำมาช่วยในการตัดสินใจอีกนัยหนึ่งก็คือ การอ่านเป็นเกมการเดาทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (psycholinguistic guessing game) ซึ่งภาษาและความคิดของมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะที่ผู้อ่าน ใช้ความคิดที่มีพื้นฐานมาจากประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับความรู้เชิงภาษาศาสตร์ และประสบการณ์ เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสิ่งที่อ่านนั้น เพื่อใช้ในการคาดการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน และพยายามตรวจสอบดูว่าที่ได้คาดการณ์นั้นตรงกับเนื้อความที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อหรือไม่ แล้ว กระบวนการเช่นนี้จะดำเนินเกี่ยวเนื่องกันไปเป็นวงจรจนกระทั่งการอ่านสิ้นสุดลง ซึ่งลักษณะดังกล่าว จะคล้ายคลึงกับการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์คอกซ์ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์เดิมมาช่วย ในการอ่านและค้นหาคำตอบในขณะที่อ่านซึ่งเป็นการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ของผู้อ่านให้ดียิ่งขึ้น

ภาษาและการคิด

ภาษาและการคิดมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน เพราะการแสดงความคิดของคนเราจะแสดงออก มาในรูปของภาษา โดยสื่อออกมาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เมื่อคนเราสามารถรับรู้และแสดงออก ทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมจะสามารถเข้าใจความหมายของข้อความที่ได้ฟังและได้อ่าน

ตลอดจนสามารถสื่อความหมายด้วยการพูดหรือการเขียนให้ผู้อื่นรับรู้ได้อย่างดี ดังนั้นภาษาจึงนับว่าเป็นเครื่องมือทางสังคม เนื่องจากภาษาเป็นระบบสื่อสารที่ช่วยให้คนในสังคมสามารถแสวงหาความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้สึกันนึกคิด ประสบการณ์ รวมทั้งสามารถทำให้คนเรารู้และเข้าใจเหตุการณ์รอบด้านได้

ความหมายของการคิด

พฤติกรรมด้านความรู้ความเข้าใจที่มีรูปแบบที่ซับซ้อนมากที่สุดคือ การคิด (Thinking) การคิดเป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของมนุษย์ อันเป็นผลมาจากคุณสมบัติทางสมองหลายอย่าง Vinacke (อ้างใน เกษม บำรุงเวช, 2530, หน้า 34) ได้ให้คำจำกัดความของการคิดว่าเป็นการจัดระบบและการจัดรูปแบบใหม่ของประสบการณ์ที่ผ่านมาให้เข้ากับสภาพปัจจุบัน การคิดเป็นพฤติกรรมภายในที่เราสังเกตได้จากการตอบสนองที่ปรากฏออกมา แต่ก็ไม่ใช่สิ่งเดียวกันหมดทุกอย่าง

จากคำจำกัดความข้างต้น เราจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นก่อนจะมีการคิดและส่งผลโดยตรงกับการคิด ขณะเดียวกันในกระบวนการนั้นก็มีการจัดระบบของประสบการณ์ที่ผ่านมา การจัดระบบนี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ แรงจูงใจและอารมณ์จึงเข้ามาเกี่ยวข้องกับการคิด ในกระบวนการคิดเราต้องจัดระบบข้อมูลให้เข้ากับสภาพการณ์ปัจจุบันจึงมีการใช้ ข้อมูลใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องให้ตรงกับ การคิด ฉะนั้นการรับรู้ของบุคคลจึงส่งผลต่อการคิดเดียวกัน (ชุมพร ยงกิตติกุล, 2529, หน้า 1)

Humphrey (อ้างใน ชุมพร ยงกิตติกุล, 2529, หน้า 2) กล่าวว่า การคิดเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อมนุษย์ประสบปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง และปัญหานั้นเป็นสภาพการณ์ที่สักระยะไม่ให้ไปถึงเป้าหมายที่ต้องการได้ พร้อมทั้งได้เสนอว่าสิ่งกระตุ้นบวกกับแรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญในการคิด การคิดเป็นทักษะที่ต้องใช้สติและสมาธิ มุ่งความสนใจไปสู่เป้าหมายการคิดจึงจะประสบความสำเร็จ

สรุปได้ว่า การคิดเป็นพฤติกรรมภายในที่ต้องใช้ประสบการณ์ผสมผสานกับข้อมูลที่ได้รับใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งที่คนเราประสบอยู่ในขณะนั้น การคิดจะบรรลุเป้าหมายและแก้ปัญหาได้นั้น นอกจากจะใช้ประสบการณ์เดิมแล้วยังต้องอาศัยสติ สมาธิและความสนใจในปัญหานั้น ๆ วิธีการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์คอกซ์จะเริ่มด้วยการตั้งปัญหาให้ผู้เรียนก่อนเพื่อเป็นการรวบรวมประสบการณ์เดิมของผู้เรียน โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนนำเอาประสบการณ์เดิมของตนมาผสมผสานกับประสบการณ์ที่ได้รับซึ่งจะทำให้บทเรียนมีความหมายมากขึ้น เพราะผู้เรียนต้องใช้ความคิดในขณะที่อ่านเพื่อหาคำตอบว่าตรงกับคำตอบที่คาดหวังไว้หรือไม่ การเรียนการสอนจะได้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ทางภาษาตามที่กล่าวมา

การคิดกับการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะและความรู้สึก อันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับมา ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งภายนอกที่มองเห็น และพฤติกรรมภายในที่มองไม่เห็น Bloom (อ้างใน กมลรัตน์ หล้าสูงษ์, 2528, หน้า 126-127) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่จะสมบูรณ์ได้นั้นก็ต่อเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความคิด ความเข้าใจ (Cognitive Domain) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมอง เช่น การเรียนรู้มโนภาพ (Concept) ฯลฯ
2. เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์และความรู้สึก (Affective Domain) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ เช่น ความเชื่อ ความสนใจ ทศนคติ ค่านิยม ฯลฯ
3. เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเคลื่อนไหวของร่างกายเพื่อให้เกิดทักษะ (Psychomotor Domain)

การเปลี่ยนแปลงนี้จะเริ่มจากข้อ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ พฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ข้อนี้ ดังนั้นจะเห็นว่าการคิดและการเรียนรู้ไม่สามารถแยกจากกันได้ คนเราต้องเกิดความคิดก่อนแล้วจึงเกิดการเรียนรู้หรือคิดแล้วเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จากที่กล่าวมานี้จึงตรงกับแนวการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์คอกซ์ที่เน้นทักษะการอ่านควบคู่ไปกับการฝึกคิด จึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี

องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น มีคุณประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ เมื่อบุคคลได้เรียนรู้ย่อมมีการพัฒนาตนเอง พัฒนา สังคม และพัฒนาประเทศชาติ Dollard & Miller .n.d (อ้างใน กมลรัตน์ หล้าสูงษ์, 2528, หน้า 127-128) กล่าวว่า องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการเรียนรู้นั้นประกอบด้วย

1. แรงขับ (Drive) หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อร่างกายหรือจิตใจขาดสมดุลแล้ว พยายามผลักดันให้เกิดพฤติกรรมที่นำไปสู่ความสมดุลของร่างกายและจิตใจอีกครั้งหนึ่ง เช่น เมื่อประสบกับปัญหาแล้วต้องการหาคำตอบให้กับคำถามเหล่านั้นเพื่อขจัดปัญหาให้หมดไป
2. สิ่งเร้า (Stimulus) หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่มากระทบอินทรีย์แล้วกระตุ้นให้อินทรีย์แสดงพฤติกรรมได้ตอบออกมา สิ่งนี้อาจจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ เช่น บทเรียน เป็นต้น

3. การตอบสนอง (Response) หมายถึง พฤติกรรมที่อินทรีย์ได้ตอบสนองสิ่งเร้าเมื่อถูกสิ่งเร้า กระตุ้นหรือกระตุ้น เช่น การค้นหาคำตอบต่อปัญหาที่พบ การพยักหน้าแสดงความเข้าใจเมื่อฟังครู อธิบายบทเรียน เป็นต้น

4. การเสริมแรง (Reinforcement) หมายถึง รางวัลที่ได้รับจากการตอบสนอง เช่น รางวัล คำชมเชย เป็นต้น

สำหรับการเรียนการสอนแบบบูรณาการของเมอร์คอคได้คำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและได้นำองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านั้นมาใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน โดยจะกล่าวถึงรายละเอียดในขั้นตอนการสอนต่อไป

หลักการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์คอค

การสอนแบบบูรณาการของเมอร์คอค (MIA: Murdoch Integrated Approach) หมายถึง การสอนอ่านที่ผู้สอนใช้กิจกรรมและกระบวนการสอนอ่านตามแนวคิดของเมอร์คอค ซึ่งเน้นการจัด กิจกรรมหลายรูปแบบในแต่ละคาบและผสมผสานทักษะต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ให้นักเรียนฝึกคิด แก้ปัญหาและทำกิจกรรมเพื่อเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีหลักการที่สำคัญคือ ให้นักเรียนอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนการอ่านเพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจ และรวบรวมประสบการณ์เดิม หลังจากนั้นนักเรียนอ่านเนื้อเรื่องด้วยตนเองหรืออ่านเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม พร้อมทั้งมีการทำกิจกรรม ต่าง ๆ โดยมีครูเป็นผู้เตรียมอุปกรณ์การเรียนและกิจกรรมให้กับนักเรียน และเป็นผู้ให้คำแนะนำในการ อ่านและทำกิจกรรมนั้น ๆ

ขั้นตอนการสอนแบบบูรณาการของเมอร์คอค

George S. Murdoch (1986, pp. 9-15) ได้ให้แนวทางในการสอน ไว้ดังนี้

1. ขั้นกระตุ้นและเร้าความสนใจของผู้เรียน

โดยครูผู้สอนจะให้คำถามนำก่อนการอ่าน (Priming Question) เกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นความสนใจ และจัดให้มีการอภิปรายร่วมกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และครูกับนักเรียนก่อนที่จะอ่านเรื่องนั้น ๆ เท่ากับว่าเป็นการโน้มน้าวให้ผู้เรียนสนใจเรื่องที่จะได้อ่าน การอภิปรายร่วมกัน เป็นกระบวนการคาดคะเนล่วงหน้าว่าเรื่องที่ได้อ่านนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร และเมื่อถึงเวลาอ่านจริง ๆ นักเรียนก็จะอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาคำตอบว่าจะเป็นไปได้ตามที่ คาดหวังไว้ล่วงหน้าหรือไม่ การอ่านจึงเป็นการกระตุ้นความสนใจผู้เรียนให้หาคำตอบ ซึ่งตรงกับ ความคิดของ Goodman (อ้างใน เกษม บำรุงเวช, 2530, หน้า 28) ที่กล่าวไว้แล้วข้างต้นว่า “การอ่าน

เป็นเกมการเดาชนิดหนึ่ง การอ่านเป็นการเดาว่าสิ่งที่อ่านนั้นตรงกับความคิดของคนที่คาดหวังไว้หรือไม่”

นอกจากนี้คำถามนำก่อนการอ่านยังช่วยกระตุ้นผู้เรียนทำให้มีแรงขับ (Drive) ที่ดีมาก อันจะส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียนนั่นคือ ผู้สอนจะกระตุ้นผู้เรียนด้วยปัญหาหลังการอภิปราย ร่วมกันว่าสิ่งที่ผู้เรียนเดากันไว้นั้นถูกต้องมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุที่มนุษย์ทุกคนชอบการทำทาย ชอบเอาชนะ เมื่อทำอะไรก็อยากทราบผลของการกระทำของตน การกระทำเช่นนี้จึงเป็นเรื่องที่ดี ที่ทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและสนใจที่จะอ่านเพื่อหาคำตอบให้ตนเอง

นอกจากนี้การร่วมอภิปรายยังช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟัง พูด ดังที่ Penny Ur (อ้างใน ผุสดี ปทุมรักษ์, 2532, หน้า 31) กล่าวว่า การอภิปรายเป็นวิธีให้ผู้เรียนฝึกพูดอย่างอิสระซึ่ง ให้ประสิทธิภาพและเป็นธรรมชาติที่สุด เพราะในการอภิปรายนั้นผู้เรียนต้องคิดแก้ปัญหาหรือ สถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยกัน โดยการพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นอกจากฝึกทักษะการพูด แล้วผู้เรียนยังได้ฝึกความเข้าใจในการฟังอีกด้วย ทำให้ทักษะทั้งสองได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งนับว่าการให้คำถามนำก่อนการอ่านเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นผู้เรียนได้มากกิจกรรมหนึ่ง และน่าที่จะ ส่งผลต่อการเรียนรู้ได้ดี หากครูผู้สอนเตรียมการสอนอย่างดี

2. ขั้นทำความเข้าใจกับคำศัพท์

สำหรับขั้นตอนนี้มีจุดประสงค์เพื่อต้องการให้ผู้อ่านเกิดความมั่นใจว่าคำศัพท์บางคำที่เป็น คำศัพท์สำคัญ (Key Words) นั้น ผู้อ่านมีความเข้าใจถูกต้องแล้วหรือยัง โดยครูจะเป็นคนเลือกคำศัพท์ เหล่านั้นขึ้นมาเอง คำบางคำนักเรียนอาจจะรู้ความหมายแล้วหรือคำบางคำหากมีความหมายหลายอย่าง ครูผู้สอนอาจจะเขียนความหมายของคำศัพท์คำนั้นในบริบทที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง แม้ว่า การอ่านเพื่อ ความเข้าใจไม่ได้อาศัยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เท่านั้น แต่คำศัพท์ก็มีส่วนอย่างมากต่อความเข้าใจ ในการอ่าน ขั้นตอนนี้จะช่วยปูพื้นฐานให้ผู้เรียนมีความรู้ในด้านคำศัพท์ที่จะใช้ประโยชน์ในการอ่าน ต่อ ๆ ไปในการเสนอคำศัพท์นั้นทำได้หลายวิธี

จะเห็นว่า ขั้นตอนนี้จะช่วยปูพื้นฐานด้านคำศัพท์ให้ผู้เรียนได้อย่างมากดังที่กล่าวแล้วว่า จะสามารถส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านในโอกาสต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของนักการศึกษา ท่านหนึ่ง คือ Widdowson (1979, pp. 82-86) ที่อธิบายว่าในการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้น เราต้อง พยายามขจัดปัญหาและอุปสรรคในการที่จะสกัดกั้นหรือเป็นอุปสรรคที่จะทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจ เช่น คำ หรือวลียาก ๆ วิธีการหนึ่งที่ช่วยได้คือให้ผู้อ่านเรียนรู้สิ่งเหล่านั้นก่อนการอ่านเพื่อจะได้นำสิ่งเหล่านั้น ไปใช้แก้ปัญหาในการอ่านได้ ลักษณะการเรียนรู้คำศัพท์ก่อนการอ่านมี 2 ลักษณะ คือ

1. Priming Glossaries คือการให้ความหมายของคำศัพท์ก่อน
2. Prompting Glossaries คือการให้ความหมายเสริมแบบเชิงอรรถ (Footnote) นั้นเอง
3. ขึ้นให้เนื้อเรื่อง

หลังจากทราบความหมายของคำศัพท์แล้ว ขั้นต่อไปคือ ครูผู้สอนจะแจกเนื้อเรื่องให้นักเรียนอ่านตามเวลาที่กำหนด เนื้อหาที่ครูเตรียมไว้ล่วงหน้านั้นจะแตกต่างจากเนื้อหาปกติคือ จะมีคำถามย่อยแทรกอยู่ในเนื้อหา เพื่อให้ให้นักเรียนได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคำสรรพนามกับคำนามในเนื้อเรื่อง คิดหาเหตุผลที่จะมาอธิบายเหตุการณ์ตรงนั้นของเนื้อเรื่อง บางคำถามก็จะถามเกี่ยวกับความรู้โดยทั่วไปที่นักเรียนควรรู้เกี่ยวกับหัวข้อที่กำลังอ่าน ฯลฯ คำถามเหล่านี้จะกระตุ้นให้นักเรียนอ่านอย่างมีสติ รู้ว่าตัวเองอ่านเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับอะไร ซึ่งเป็นวิธีอ่านอย่างมีความหมาย มีจุดประสงค์ และจะส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่านมากขึ้นด้วย

4. ขึ้นทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง

เมอร์คอชเชื่อว่าวิธีการหนึ่งที่จะใช้ทดสอบความเข้าใจของผู้อ่านได้ดีก็คือการให้ผู้อ่านเติมข้อความจากประโยคปลายเปิดที่กำหนดให้ ให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์ตามเนื้อเรื่องที่อ่าน (A Sentence Completion Exercise) ในการเติมข้อความนั้นต้องพยายามให้นักเรียนใช้ภาษาของตนเอง โดยหลีกเลี่ยงการลอกประโยคจากเนื้อเรื่องมาตอบ กิจกรรมนี้นอกจากจะตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านแล้ว ยังเป็นการฝึกให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะเขียน เพราะนักเรียนต้องเขียน ตอบโดยใช้ถ้อยคำของตนเอง แต่ถ้าผู้สอนคิดว่านักเรียนอาจไม่สามารถใช้ถ้อยคำภาษาของตนเอง ก็แก้ไขด้วยวิธีเลือกประโยคที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง (Main Ideas) มาเป็นประโยคที่ให้นักเรียนเติมใจความให้สมบูรณ์แทนก็ได้ ทั้งนี้ตามความเห็นของ Widdowson (1979, p. 119) ยังได้แนะนำว่าแบบฝึกหัดเพื่อความเข้าใจนั้นจะต้องมีการเตรียมอย่างดี ครูต้องฝึกหรือเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะทำแบบฝึกหัดที่ผู้เรียนต้องใช้ความสามารถทางภาษาของตนเองในการทำแบบฝึกหัดเหล่านั้น นอกจากการเติมข้อความแล้ว กิจกรรมที่น่าสนใจอย่างหนึ่งก็คือการถ่ายโอนข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ

การถ่ายโอนข้อมูล (Information Transfer) เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนนำความรู้ หรือข้อมูลที่ได้จากการอ่านมานำเสนอใหม่ในรูปแบบอื่น เช่น อาจจะให้ นำความรู้หรือข้อมูลที่ได้จากการอ่านมานำเสนอใหม่ในรูปตาราง แผนภูมิ กราฟ หรือแผนที่ อย่างใดอย่างหนึ่งตามความเหมาะสมของข้อมูล หากผู้อ่านทำได้ก็ย่อมแสดงว่าผู้อ่านจับประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่องได้แล้ว เมอร์คอชกล่าวว่า การถ่ายโอนข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านหาทางแก้ไขปัญหา ไม่ใช่ลอกคำตอบจากเนื้อเรื่อง สอดคล้องกับความเห็นของ Widdowson (1979, pp. 141-142) ที่สนับสนุนว่า

การใช้กิจกรรมแบบการถ่ายโอนข้อมูลในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยการเขียนแทนการพูด เป็นการแปลงข้อมูลที่ได้จากการอ่านแล้วนำเสนอใหม่โดยการเขียนด้วยถ้อยคำของตนเองนั้น จะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งทักษะอ่านและเขียน

ส่วนกิจกรรมอีกแบบหนึ่งที่เมอร์คอค (Murdoch, 1986, p. 14) ได้เสนอไว้ก็คือ การทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนและเรียงประโยค (Jigsaw Exercise and Rearrange Sentences) ซึ่งเมอร์คอคคิดว่าให้ประโยชน์มาก เพราะเป็นทั้งการฝึกพูดและคิด ผู้เรียนต้องใช้สมาธิอย่างมาก วิธีการคือครูผู้เตรียมชิ้นส่วนประโยคจากเนื้อเรื่องที่นักเรียนอ่านไว้จำนวนหนึ่ง แล้วให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มพยายามต่อชิ้นส่วนต่าง ๆ ของประโยคเหล่านั้นให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์พร้อมกับเรียงลำดับประโยคเหล่านั้นให้ถูกต้องด้วย กิจกรรมนี้อาจให้ทำเป็นกลุ่มหรือทำเป็นรายบุคคลก็ได้ ประโยคที่ให้ต้องเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง การทำกิจกรรมก็เพื่อต่อประโยคให้ถูกต้องอันจะนำไปสู่การแก้ปัญหา หรือทราบเรื่องที่เกิดขึ้น การนำข้อมูลของแต่ละคนมาต่อกันนั้นต้องมีการพูด ถาม ตอบ พิจารณา ประเมินเพื่อเลือกข้อมูลที่ถูกต้องทำให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ความความคิดเห็น ตลอดเวลาที่ทำกิจกรรมจะพบว่านักเรียนให้ความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนเป็นอย่างมาก

5. ขั้นสรุปและทบทวน

แนวการสอนแบบบูรณาการของเมอร์คอคจะใช้กิจกรรมหลากหลาย เช่น ให้นักเรียนพูดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านหรืออภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน หรือนำเสนอใจความสำคัญโดยการเขียนเป็นกลุ่ม เพื่อเป็นการตรวจสอบและทบทวนความเข้าใจในเนื้อเรื่องของผู้เรียน นักเรียนจะได้ใช้ทักษะทั้งสี่เพื่อสรุปและทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนว่าจะจัดเตรียมกิจกรรมในลักษณะใดและต้องการเน้นทักษะใดเป็นพิเศษ

6. ขั้นประเมินและแก้ไข

การประเมินผลการเรียนหรือประเมินความเข้าใจในการอ่านนั้นที่จริงแล้วมีอยู่ทุกขั้นตอนการสอน เพราะครูผู้สอนจะคอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม รวมไปถึงการร่วมทำกิจกรรมในบางครั้ง แต่ในขั้นตอนสุดท้ายนี้เป็นการประเมินผลงานส่วนรวมอีกครั้งโดยใช้แบบฝึกหัดและกิจกรรมที่กล่าวมาแล้ว ครูควรร่วมมือกับนักเรียนในการแก้ไขและตรวจสอบผลเพื่อจะได้แก้ไขข้อผิดพลาดและให้การเสริมแรงในกรณีที่นักเรียนทำถูกต้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบบูรณาการของเมอร์คอค

วิธีสอนแบบบูรณาการของเมอร์คอค หรือวิธีสอนแบบเอ็ม ไอ เอ (MIA: Murdoch Integrated Approach) เป็นแนวการสอนที่ค่อนข้างใหม่จึงมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนดังกล่าว น้อยมาก และเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาอังกฤษทั้งหมด ดังนี้

เกษม บำรุงเวช (2530) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษด้วยวิธีสอนแบบเอ็ม ไอ เอ กับวิธีการสอนตามคู่มือครูกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 60 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนการอ่านด้วยวิธีสอนแบบเอ็ม ไอ เอ และวิธีสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบว่านักเรียนที่เรียนการอ่านด้วยวิธีสอนแบบเอ็ม ไอ เอ และวิธีสอนตามคู่มือครูมีความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุสดี ปทุมรักษ์ (2532) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านเจตคติและการระลึกสิ่งที่อ่านได้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนตามแนวเอ็ม ไอ เอ และการสอนตามคู่มือครูและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้นและระลึกสิ่งที่อ่านได้มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเจตคตินั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กาญจนา ศรีภักทวิทย์ (2533) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสนใจในการเรียนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธี MIA และวิธีสอนตามคู่มือครู โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน สรุปการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธี MIA และการสอนตามคู่มือครูมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ผู้วิจัยให้เหตุผลที่ทำให้ผลการวิจัยของนักเรียนทั้งสองกลุ่มที่ไม่แตกต่าง เนื่องจากระดับความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนแตกต่างกัน จึงมีผลต่อการอ่านภาษาอังกฤษ แสดงให้เห็นว่าวิธีการสอนกับระดับความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ

อัจฉรา จารุจินดา (2536) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธี MIA และวิธี PANORAMA โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน สรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษแตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงเหตุผลที่ทำให้คะแนนการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งสองกลุ่มที่แตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธี MIA มีคะแนนความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธี PANORAMA เนื่องจากนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธี MIA มีความสนุกในการเรียน เพราะมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กัน อีกทั้งได้ร่วมแสดงความคิดเห็น รวมทั้งได้ศึกษาคำศัพท์ก่อนการอ่าน โดยมีครูผู้สอนดูแลและให้คำแนะนำเสริมการเรียนรู้ ส่วนการสอนอ่านโดยวิธี PANORAMA นักเรียนไม่มีโอกาสศึกษาคำศัพท์ก่อนการอ่าน อีกทั้งการจัดรูปแบบกิจกรรมนักเรียนต้องทำกิจกรรมตามลำพัง

เบญจมาศ โกมลไสย (2537) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเอ็ม ไอ เอ และการสอนแบบปกติกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 90 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบเอ็ม ไอ เอ มีคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและคะแนนความสนใจในการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนงานวิจัยต่างประเทศนั้น ยังไม่ปรากฏว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบบูรณาการของเมอร์คอสหรือการสอนแบบ เอ็ม ไอ เอ โดยตรง แต่มีเพียงบางส่วนของงานวิจัยที่ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนคล้ายคลึงกับกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเอ็ม ไอ เอ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในการอ่าน

ความสนใจในการอ่าน

นักการศึกษาที่ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

Robert Thorndike & Elizabeth (อ้างใน จรัญ รัตนศิลา, 2539, หน้า 74) ได้ให้ความหมายของความสนใจ หมายถึง แนวโน้มที่จะแสวงหาและเข้าร่วมในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ

Good (อ้างใน จรัญ รัตนศิลา, 2539, หน้า 74) กล่าวว่าความสนใจคือ ความรู้สึกชอบของบุคคลที่แสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนั้นอาจจะมีชั่วขณะหนึ่งหรืออาจจะมีถาวรต่อไปได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความอยากรู้อยากเห็นของบุคคลนั้น โดยได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ของเขาเอง

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2524) กล่าวถึง ความสนใจว่า ความสนใจเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกชอบ การมีความสนใจต่อสิ่งใดย่อมมีจิตใจ จดจ่อมีสมาธิในสิ่งนั้นและใช้เวลาให้กับสิ่งนั้นมากขึ้น จึงมีส่วนช่วยให้มีโอกาสที่จะได้รับความสำเร็จในด้านนั้นมากขึ้น

ศิริอร รัตนอุดม (2527) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง แรงผลักดันที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงออกด้วยการเลือกหรือกระทำในสิ่งที่ชอบ เป็นอาการอยากรู้ อยากเห็น อาการชอบทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาการสนุกสนานเพลิดเพลินในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรืออาจจะซาบซึ้งในคุณค่าของสิ่งนั้น

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528) ได้แสดงทรรศนะว่า ความสนใจมีลักษณะใกล้เคียงกับทัศนคติมาก กล่าวกันว่าความสนใจเป็นความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งหมายถึงทัศนคติทางบวกหรือทัศนคติที่คั่นั่นเอง

กัญญา มั่นคง (2530) สรุปได้ว่าความสนใจเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกชอบหรือพอใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นการเอาใจใส่หรือจดจ่อและกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม มีความมานะพยายามในการทำสิ่งนั้นจนบรรลุจุดมุ่งหมายสำเร็จสมความปรารถนา ตลอดจนมองเห็นประโยชน์และคุณค่าของสิ่งนั้น

จากความหมายของคำว่า ความสนใจที่นักวิชาการทั้งหลายได้ให้ไว้ พอจะสรุปเป็นนิยามของความสนใจในการอ่านได้ว่า ความสนใจในการอ่าน หมายถึง การแสดงออกซึ่งความรู้สึกชอบหรือพอใจในการอ่าน และมีแนวโน้มที่จะเลือกเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่านมากกว่าการทำสิ่งอื่น ๆ มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมการอ่าน มีความมานะพยายามในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน ตลอดจนมองเห็นประโยชน์และคุณค่าของการอ่าน

ความสนใจเป็นรากฐานสำคัญอย่างหนึ่งของการเรียนรู้ ผู้สอนจึงควรที่จะส่งเสริมและก่อให้เกิดความสนใจในสิ่งที่พึงปรารถนา และอาศัยความสนใจเป็นสื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ รู้จักคิดและกระทำแต่เฉพาะสิ่งที่ถูกต้อง

การที่บุคคลจะเกิดความสนใจในสิ่งใด ๆ ก็ตาม อาจสืบเนื่องมาจากสาเหตุที่พอจะสรุปได้ดังนี้

1. เกิดจากการเห็นคุณค่าของสิ่งนั้น ๆ สิ่งใดที่ทำความพอใจให้แก่บุคคลหรือบุคคลเห็นคุณค่าของสิ่งนั้น ๆ มองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากสิ่งนั้นก็จะเกิดความสนใจในสิ่งนั้น เช่น นักเรียนเห็นประโยชน์และคุณค่าของการอ่านก็จะเกิดความสนใจในการอ่านและรักษาความสนใจนั้นไว้ตลอดไป

2. เกิดจากการเอาอย่างสิ่งใดที่คนในหมู่คณะนิยมหรือสนใจจะทำให้คนที่เข้าร่วมหมู่คณะนั้นเกิดความสนใจไปด้วย เช่น เด็กส่วนมากเมื่อเห็นพ่อแม่ ครู หรือเพื่อนชอบหรือสนใจในสิ่งใดก็จะสนใจสิ่งนั้นตามไปด้วย

3. เกิดจากการศึกษาหรือการฝึกอบรมความรู้ความสามารถในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ย่อมจะทำให้เกิดความสนใจขึ้น แม้ว่าในตอนแรกนั้นยังไม่มี ความสนใจเลย เช่น นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเมื่ออ่าน พูด ฟัง และเขียนได้ ก็จะมี ความสนใจในวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้น

4. เกิดความแปลกประหลาดหรือสิ่งแปลกใหม่ เมื่อบุคคลได้พบเห็นของ แปลกใหม่ที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อนก็จะทำให้เกิดความสนใจในสิ่งนั้นขึ้น เช่น เด็กที่ไม่เคยเห็นฮิปปโป เมื่อได้ไปเที่ยวสวนสัตว์และได้พบเห็นฮิปปโปครั้งแรกจะเกิดความสนใจตัวฮิปปโปเป็นอย่างมาก

5. เกิดจากการอ่าน การอ่านหนังสือก็ช่วยให้เกิดความสนใจได้ เช่น การอ่านชีวประวัติของนักประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ก็จะทำให้ผู้อ่านมีความสนใจที่จะคิดประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ บ้าง

6. เกิดจากสิ่งที่สอดคล้องกับความถนัด หรือความต้องการของบุคคลหรือบุคคลเคยมีประสบการณ์ในสิ่งนั้น ๆ มาบ้างแล้ว

7. เกิดจากแรงจูงใจของสิ่งเร้า ในการเรียนการสอนถ้าบทเรียนใดไม่น่าสนใจ ครูควรใช้แรงจูงใจสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นได้

8. เกิดจากสิ่งที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงและสิ่งแวดล้อมของบุคคล การจะชักจูงให้บุคคลเกิดความสนใจในสิ่งใดควรที่จะนำสิ่งที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมาชักจูงให้เกิดความสนใจ

จะเห็นได้ว่าความสนใจนั้นมีความสำคัญต่อการเรียนรู้เป็นอย่างมาก หากผู้สอนศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสนใจ เช่น เพศ วัย ความพร้อม ความต้องการของผู้เรียน เป็นต้น เพื่อนำมาพิจารณาประกอบในการจัดกิจกรรมการสอนอ่านย่อมจะส่งผลต่อการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของผู้เรียน ซึ่งผู้วิจัยคาดว่า การจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์คอส จะส่งผลต่อความสนใจในการอ่านของผู้เรียน เนื่องจากขั้นตอนการสอนอ่านดังกล่าวนี้ได้พิจารณานำองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้มาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเช่นกัน

การวัดความสนใจ

การที่จะวัดความสนใจให้ได้ผลถูกต้องนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ทั้งนี้เพราะความสนใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไป และยังขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ อีกหลายประการ เช่น อายุ เพศ สติปัญญา สิ่งแวดล้อม ประสบการณ์ พัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษา อาชีพ อย่างไรก็ตามมีผู้เสนอแนะว่าเราสามารถวัดความสนใจของแต่ละคนได้หลายวิธี ดังที่ Frachlick (อ้างใน เอี่ยมจิต บุรณ์โกคา, 2533, หน้า 58) ได้เสนอแนะวิธีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจไว้ 4 ประการด้วยกันคือ

1. ใช้วิธีสังเกตโดยดูพัฒนาการความเป็นไป และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
2. ใช้วิธีดูการแสดงออกในการให้ความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลนั้น ๆ
3. ดูจากการกระทำ โดยศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นกระทำ
4. ใช้แบบสอบถามวัดความสนใจโดยตรง

นอกจากนี้ก็มีนักการศึกษาอื่นที่ให้ข้อเสนอแนะคล้าย ๆ กัน เช่น Hurlock (1955, p. 162) กล่าวว่า การวัดความสนใจนั้นทำได้ 3 วิธีคือ ใช้การสังเกต ใช้การสัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถาม ส่วน Powell (1963, p. 238) ได้เสนอให้ใช้วิธีแบบสอบถามวัดความสนใจแบบปลายเปิด และใช้วิธีการสัมภาษณ์

จากที่กล่าวมา วิธีวัดความสนใจนั้นสามารถกระทำได้หลายวิธี แต่ละวิธีก็มีคุณลักษณะเฉพาะตัว การเลือกวิธีวัดความสนใจว่าแบบใดให้ผลดีที่สุด ย่อมขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้ที่จะนำไปใช้วัดว่าจะนำไปใช้กับใคร ในสถานการณ์เช่นไร นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น บุคคลที่จะถูกวัดมีสถานภาพเป็นอะไร เป็นต้น รวมถึงจุดประสงค์ในการวัดความสนใจด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในการอ่าน

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในการอ่านโดยตรงนั้นยังไม่ปรากฏอย่างเด่นชัด แต่จะมีงานวิจัยที่ศึกษาผลของความสนใจในการเรียนหลังจากที่ได้รับการทดลองสอนอ่านด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

ข้อแก้ว โภคย์สพัทธ์ (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ของการเรียนต่ำที่เรียนโดยการให้นักเรียนสอนกันเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมกุฏกษัตริย์ จำนวน 66 คน แบ่งนักเรียนออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มทดลองที่หนึ่ง 33 คน เป็นกลุ่มที่สอนโดย

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลุ่มทดลองที่สองมีนักเรียนจำนวน 33 คน เป็นกลุ่มที่สอนโดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .96 ไปใช้ทดลองวัดความสนใจของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการให้นักเรียนสอนกันเองระหว่างการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้ มีความสนใจในวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ความสนใจหลักภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดสอบหนึ่งกับสองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิริอร รัตนอุดม (2527) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ใช้และไม่ใช้การดูประกอบการอ่านพบว่าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มที่ใช้การดูประกอบการอ่านสูงกว่ากลุ่มไม่ใช้การดูประกอบการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กุลชาติ โยสีดา (2527) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสนใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษทักษะการฟัง พูดเพื่อการสื่อสารของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบสมมติและวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปราณี ปัญญาจะ (2528) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยครูเป็นศูนย์กลางที่ระดับค่าความเชื่อมั่น .05

บงกช สัปพันธ์ (2529) ได้ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติกับการทำกิจกรรมตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าความสนใจในการเรียนการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยกิจกรรมแสดงบทบาทสมมติและนักเรียนที่เรียนการอ่านโดยทำกิจกรรมตามคู่มือครูมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนอกจากนี้ยังพบว่าบุคลิกภาพของนักเรียนด้านการเก็บตัวและบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวไม่มีผลต่อความสนใจในการเรียนการอ่านภาษาอังกฤษ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพด้านการเก็บตัวและบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวของนักเรียนกับกิจกรรมการสอนโดยใช้กิจกรรมแสดงบทบาทสมมติกับการทำกิจกรรมตามคู่มือครู ไม่มีผลร่วมกันที่จะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกัน

มนัสสวาท โพทะยะ (2531) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจ เพราะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการสอนตามหลักการเรียน เพื่อรู้แจ้งและนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสนใจในวิชาภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุปราณี ศรีใสคำ (2531) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้สัญญาการเรียนกับกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปริญธร พรหมศรี (2535) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนตามรูปแบบเอริกา (ERICA MODEL) และวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ความสามารถในการเขียนภาษาไทยและความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เบญจมาศ โกมลไสย (2537) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเอ็ม ไอ เอ และการสอนแบบปกติกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 90 คน ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนแบบเอ็ม ไอ เอ มีคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและคะแนนความสนใจในการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จะเห็นได้ว่าความสนใจมีความสำคัญและจำเป็นต่อการเรียนรู้ของบุคคล เพราะหากบุคคลให้ความสนใจต่อสิ่งใดก็ย่อมก่อให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจในสิ่งนั้น ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรคำนึงถึงความสำคัญของความสนใจ และควรพัฒนาการเรียนการสอน จัดสภาพแวดล้อมในการเรียนให้น่าสนใจที่จะช่วยสนับสนุนให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน และเมื่อนักเรียนเกิดความสนใจหรือชอบสิ่งที่เรียนก็ย่อมแสดงพฤติกรรม ซึ่งแสดงออกถึงความผูกพันใส่ใจในการเรียนและนำไปสู่การฝึกฝนการใช้ความคิด สติปัญญา จนเกิดเป็นความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียน